Zginął w Hiszpanii
TAJEMNICZY OBELISK W BORACH DOLNOŚLĄSKICH

AUTOR:
MACIEJ BORYNA
MUZEUM ZIEMI SZPROTAWSKIEJ
SZPROTAWA 2025

FOT. 1: OBELISK LOTNIKA W BORACH DOLNOŚLĄSKICH POD KRZYWCZYCAMI (2025)

Wokół tajemniczego głazu w Borach Dolnośląskich pod Krzywczycami narosły legendy. A to niemiecki lotnik ze szprotawskiego lotniska, który rozbił się w tym miejscu. Albo podobne zdarzenie, ale z udziałem radzieckiego pilota już po wojnie.

Trudności w ustaleniu pochodzenia pomnika wynikają ze zniszczenia obelisku, prawdopodobnie wskutek kul wystrzelonych z broni palnej. Pokaźne dziury i odpryski uszkodziły wyryte inskrypcje na tyle, że dziś stanowią one swoisty rebus. Na tyle trudny, by przez ostatnie dekady nikt nie mógł go odgadnąć.

Zagadką zajęło się Muzeum Ziemi Szprotawskiej. Kamiennych obelisków w tej części Borów Dolnośląskich, a dokładnie historycznej Puszczy Wiechlickiej jest stosunkowo wiele. Niektóre odnoszą się do lokalnej szlachty, inne do granic obwodów łowieckich lub własności.

Na głazie spod Krzywczyc szczęśliwie, choć częściowo uszkodzony, zachował się napis „Kessel", co pozwoliło na dalszą identyfikację. Rodzina von Kessel od XIX wieku do końca II wojny światowej władała pobliskim majątkiem Cieciszów. Następnie odczytano datę „1937". Te i inne fragmenty tekstu doprowadziły nas do Hansa-Detlefa von Kessel, urodzonego w 1910 roku w Rudzinach. I tu natrafiamy na ciekawą historię…

FOT. 2: OBELISK LOTNIKA W BORACH DOLNOŚLĄSKICH POD KRZYWCZYCAMI (2025)

Hans w randze starszego porucznika z ramienia III Rzeszy wziął udział w hiszpańskiej wojnie domowej. Służył w nazistowskiej jednostce lotniczej Legionu Condor, a dokładnie w dywizji morskiej 88. batalionu rozpoznawczego *Aufklärungsgruppe See 88* (AS/88). Tu niemieccy lotnicy zdobywali doświadczenie, wykorzystane następnie w napadzie na Polskę w 1939 roku.

Młody Kessel został zestrzelony przez artylerię przeciwlotniczą w pobliżu miejscowości Llanes nad Zatoką Biskajską w dniu 4 września 1937 roku. Pośmiertnie odznaczony krzyżem hiszpańskim ze złota z mieczami i diamentami. Jako ciekawostkę dodajmy, że w 2017 roku odznaczenie to zostało wystawione aukcji za kwotę kilkudziesięciu tysięcy euro.

W opisywanym przypadku potwierdziło się powiedzenie, że w każdej legendzie jest trochę prawdy. Tu akurat rzeczywiście pomnik związany był z lotnikiem z okolic Szprotawy. Do obelisku najszybciej dotrzemy z kierunku Krzywczyc, a auto możemy zaparkować na parkingu przy świetlicy „Leśny zakątek". Godne polecenia są także dobrze utrzymane trasy leśne z kierunku Wiechlic. Przy okazji możemy zobaczyć kamienne obeliski Neumannów z Wiechlic i Henrykowa oraz głaz upamiętniający pożar lasu w okresie wojen napoleońskich.

Lokalizacja pomnika von Kessel:
https://maps.app.goo.gl/ownuKFrDUr983Y8N8

FOT. 3: OBELISK LOTNIKA W BORACH DOLNOŚLĄSKICH POD KRZYWCZYCAMI (2025)

AUTOR:
MACIEJ BORYNA
MUZEUM ZIEMI SZPROTAWSKIEJ
SZPROTAWA 2025

ŹRÓDŁA:
HANS-DETLEF SILVIUS REINHOLD VON KESSEL, [W:]
HTTPS://WWW.GENI.COM/PEOPLE/HANS-DETLEF-VON-KESSEL/6000000142093333904
WIKIPEDIA: LIST OF SPANISH CROSS IN GOLD WITH SWORDS AND DIAMONDS RECIPIENTS
HTTPS://EN.WIKIPEDIA.ORG/WIKI/LIST_OF_SPANISH_CROSS_IN_GOLD_WITH_SWORDS_AND_DIAMONDS_RECIPIENTS
PORTAL AUKCYJNY:
HTTPS://WWW.INVALUABLE.COM/AUCTION-LOT/OBERLEUTNANT-HANS-DETLEF-VON-KESSEL-A-SPANISH-CRO-6251-C-6C94BF186C?SRSLTID=AFMBOORQNWMBLSIKIW4F4ISTQLGDJ4WMK59YVRHFUSBGYMOAJIO-ZQHM
BORYNA M. I JANOWICZ H., WĘDRÓWKI PO PUSZCZY WIECHLICKIEJ, SZPROTAWA 2015.